

فصل: بخش: تفکر و اندیشه درس: چهارم نام طراح:	به نام خدا معاونت آموزش متوسطه نظری دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی تولید شده در استان: ایلام	محتوای نوشتاری کتاب: دین و زندگی دهم
موضوع: پنجره ای رو به روشنایی		
<p style="text-align: center;">اهداف یادگیری: نقش اعتقاد به معاد در زندگی انسان ها و اهداف آنان .</p> <p>انتظارات پس از مطالعه: آشنایی با دیدگاه های مختلف در خصوص معاد و تاثیر باور انسان ها نسبت به معاد در زندگی آنان</p>		
<p>نکات مهم درس: فرصت استفاده از سرمایه ها برای انسان محدود است و این فرصت با مرگ پایان می یابد.</p> <p>از پرسش های فراگیر ، اساسی و سرنوشت ساز که در تاریخ، ذهن عموم انسان ها را به خود مشغول کرده - چستی(ماهیت) مرگ و آینده پس از آن است. انسان ها معمولا در مواجهه با مرگ دو دیدگاه دارند. الف) اعتقاد به معاد (الهیون) ک: « وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَوَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوانِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ » (کم ارزشی دنیا و حقیقی بودن آخرت. حدیث 1: پیامبر(ص): «الناسُ نیامَ فاذا ماتوا انتهبوا» مردم در خوابند هنگامی که بمیرند، بیدار می شوند. (مرگ بیداری)</p> <p>2- پیامبر(ص): انسان برای بقا آفریده شد نه نابودی و فنا و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می شود. (مرگ انتقال)</p> <p>3- پیامبر(ص): باهوش ترین مومنان کسی است که فروان یاد مرگ باشد و بهتر از دیگران خود را برای مرگ آماده کند. (ب) انکار معاد (کافران) آیه: « وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا... وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ » (اعتقادشان از روی علم نیست بلکه از روی ظن و گمان است) ویژگی و اعتقاد این گروه: 1- انکار دنیای پس از مرگ 2- برای انسان حقیقی جز جسم قائل نیستند. 3- معتقدند با رسیدن مرگ و نابودی جسم، دفتر عمر بسته می شود.</p>		

4- مرگ پایان زندگی و حیات است و انسان با مرگ رهسپار نیستی می شود.

ویژگی و اعتقاد این گروه: (الهیون)

مرگ پایان بخش دفتر زندگی نیست بلکه:

غروب جسم و طلوع روح است

پل انتقال از یک هستی (دنیا) به هستی بالاتر (آخرت) است.

زندگی دنیا مثل خوابی کوتاه و گذراست و زندگی حقیقی در جهان دیگر

نکته:

جسم (مادی): تغییر پذیر و تجزیه پذیر است.

روح (مجرد): تغییر پذیر و تجزیه ناپذیر است

آثار اعتقاد به معاد

آیه «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ» (نداشتن ترس و غم معلول ایمان به خدا، آخرت و عمل صالح)

حدیث 1- امام حسین (ع) مرگ را سعادت و زندگی با ظالمان را ننگ و خواری می دانند. (نهراسیدن از مرگ)

2- امام حسین (ع) مرگ پل عبور دهنده از ساحل سختی ها به ساحل سعادت، کرامت، بهشت ها و نعمت ها و انتقال از زندان به قصر است.

1- خروج از بن بست و باز شدن پنجره امید و شور و نشاط و فعالیت و کار (هم لایحزنون)

انرژی فوق العاده، همت خستگی ناپذیر، لذت بردن از کار، تلاش در کار نیک و خدمت به خلق. علت: داشتن آخرت زیباتر و اندوخته بیشتر.

علت داشتن شور و نشاط: می داند کار نیک بی پاداش نمی ماند. حتی اگر به او ظلمی شود و نتواند حقش را بستاند قطعا در آخرت به آن خواهد رسید.

2- نترسیدن از مرگ (لا خوف) و آمادگی برای فداکاری در راه خدا.

خداپرستان حقیقی: در دنیا زیبا زندگی می کنند اما دل نمی سپرند. نتیجه دل ناسپردن: ناگوار نبودن مرگ.

علت ناگوار بودن مرگ: 1- زندگی را محدود به دنیا دانستن 2- کوله بار گناه

معنای نترسیدن از مرگ: این نیست که آرزوی مرگ می کنند بلکه از خدا عمر طولانی می خواهند تا با اندوخته ای کامل تر خدا را ملاقات کنند.

نتیجه نترسیدن: فداکاری در راه خدا آسان شود و شجاعت به مرحله عالی برسد و به استقبال شهادت برود.

نتیجه شهادت: هموار شدن راه آزادی انسان ها

پیامدهای انکار معاد

انسان به علت وجود میل به جاودانگی و بی نهایت طلبی وقتی مرگ را پایان کار دانست: در نتیجه می

کوشد راه فراموشی و غفلت از مرگ را پیش بگیرد. و خود را به هر کاری سرگرم کند. هدف از سرگرمی --- تا آینده تلخی را که در انتظار دارد فراموش کند. نتیجه سرگرمی : فرو رفتن در گرداب آلودگی ها.

این گروه شیوه درستی را انتخاب نکرده اند زیرا مرگ حقیقتی است که گریزی از آن نیست و با غفلت نمی توان جلوی وقوع آن را گرفت.

گروهی دیگر نمی توانند فکر مرگ را از ذهن برانند و زندگی چند روزه برایش بی ارزش می شود. نتایج بی ارزش شدن زندگی : 1- دچار یاس و ناامیدی شدن 2- کناره گیری از دیگران 3- انواع بیماری روحی 4 گاه برای تسکین و فرار از ناراحتی، در راه هایی قدم نهاده که بر سرگردانی و یاس می افزاید. نکته مهم: پیامدهای انکار معاد برای کسانی که معاد را قبول دارند اما باورش قلبی نشده نیز پیش می آید. زندگی آن ها با منکران تفاوتی ندارد؛ علت فرو رفتن در هوس ها، نتیجه فرو رفتن در هوس ها: دنیا معبود و هدف شده و از آخرت غافل می شوند

آیات و احادیث:

آیه « وَمَاهَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا الْأَلَهُوَّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ » (عنکبوت 64)

آیه: « وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا... وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ » (جاثیه 24)

آیه « مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ » (مائده 69)

مفهوم آیات و احادیث:

آیه: « وَمَاهَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا الْأَلَهُوَّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِیَ الْحَيَوانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ » (عنکبوت 64) زندگی دنیا جز بیهوده و بازیچه نیست و قطعاً سرای آخرت همان زندگی حقیقی است اگر می دانستند. پیام و نکات:

آیه بیانگر دیدگاه اعتقاد به معاد است. (آیه با حدیث پیامبر (ص) مرتبط است.)
 علت: چون حیات واقعی را زندگی اخروی می دانند و تعریفی که از باطن (ملکوت) دنیا دارند این است که به تنهایی بیهوده و بازیچه است (کم ارزش)

آیه: « وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا... وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ » (جاثیه 24) ترجمه (کافران) گفتند: زندگی . حیاتی جز همین زندگی و حیات ثنایی ما نیست همواره (گروهی از ما) می میریم و (گروهی) زنده می شویم و ما را فقط گذشت روزگار نابود می کند . البته این سخن از روی علم نمی گویند بلکه فقط ظن و خیال آنان است.

پیام و نکات: 1- آیه بیانگر دیدگاه انکار معاد است. 2- طبق آیه کافران دنیا را جایی می دانند که عده ای می میرند و عده ای دیگر زنده می شوند. و مرگ هلاکت و نابودی است. 3- طبق آیه اعتقاد کافران به اینکه گذران روزگار نهایتاً منجر به هلاکت می شود، از روی علم نیست بلکه ظن و گمان است.
 آیه « مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ » (مائده 69)

ترجمه: هرکس به خدا و روز قیامت ایمان بیاورد و کار نیکی انجام دهد پس هیچ ترسی بر آنان نیست و نه اندوهگین می شوند.
پیام و نکات: آیه بیانگر دیدگاه اعتقاد به معاد است. طبق آیه انسان اگر: 1- ایمان به خدا و 2 ایمان به معاد داشته باشد و 3 عمل صالح . از دو نتیجه برخوردار می شود: الف) ترسی نخواهد داشت ب) اندوهگین نخواهد شد
عدم ترس و اندوه معلول ایمان به خدا و آخرت و عمل صالح است.

پاسخ اندیشه و تحقیق و فعالیت‌های کتاب:

سوال یک) برخی از افراد گرچه آخرت را قبول دارند، اما این قبول داشتن به ایمان و باور قلبی تبدیل نشده و بخاطر فرو رفتن در هوس ها، دنیا را معبود و هدف خود قرار داده، از یاد آخرت غافل می شوند.
سوال دوم) خیر- زیرا یک انسان معتقد به معاد دارای امید، شور و نشاط است و از آنجایی که می داند هیچ تلاشی بدون پاداش نمی ماند، نه تنها از کار خسته نمی شود، بلکه می کوشد هر چه بیشتر کارهای نیک انجام دهد و به خلق خدا خدمت نماید، همین امر باعث پیشرفت روز افزون او در تمام زمینه ها است.

معنای مفاهیم و اصطلاحات:

خواری و سعادت از دیدگاه امام حسین(ع): من مرگ(شهادت) را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی بینم.

سوالات امتحانی پر تکرار:

- 1- آثار انکار معاد چیست؟
- 2- چگونه انسان ترسی از مرگ نخواهد داشت و آماده فداکاری می شود؟
- 3- چرا فردی که اعتقاد به معاد دارد، سرشار از شور و نشاط زندگی می شود؟
- 4- دیدگاه پیامبران الهی درباره مرگ چیست؟
- 5- دیدگاه منکران معاد را بنویسید

منبع: دین و زندگی جامع